INSTITUȚIA AUTODIZOLVĂRII PARLAMENTULUI. O SOLUȚIE PENTRU REPUBLICA MOLDOVA?

THE INSTITUTION OF SELF-DISSOLUTION OF PARLIAMENT. IS THERE A SOLUTION FOR THE REPUBLIC OF MOLDOVA?

CZU: 342.53:342.565.2(478) **DOI:** https://doi.org/10.59295/ssdoed2024.37

Radu MOLDOVANU[1]

ABSTRACT. *This article aims to provide an analysis of the dissolution mechanism by decision of Parliament as one of the constitutional tool for unblocking constitutional crises.*

Thus, the main objective is to analyse the opportunity to introduce the institution that allow the Parliament to vote for its own dissolution, thus enabling Parliament to decide whether it should dissolve itself before the end of its legal term.

Another important component of the article is to describe the Constitutional Court of Moldova approach regarding this institution and the constitutional experience of the self dissolution mechanism of the Parliament in 1993.

***Keywords**: Constitutional Court, separation of powers in the State, dissolution mechanism, institutional conflicts, dissolution by decision of Parliament, constitutional instability.*

Introducere

Subiectul analizei vizează instituția autodizolvării Parlamentului, atât în sistemul constituțional al Republicii Moldova, cât și în practica mai multor state europene, ca unul din mecanismele de deblocare a conflictelor juridice de natură constituțională. Acest mecanism este menit a fi pus în aplicare, ca o măsură extraordinară în situația blocajului constituțional, care spre deosebire de instabilitatea constituțională, se manifestă sub formă de paralizie constituțională.

Ținând cont de prevederile constituționale ale unor state în ceea ce privește instituția autodizolvării Parlamentului, dar și în baza practicii constituționale a Republicii Moldova, este necesară analiza oportunității introducerii unui asemenea mecanism în sistemul constituțional al țării. Cu atât mai mult, o asemenea instituție a fost pusă în aplicare în 1993 atunci când s-a decis autodizolvarea Parlamentului ales în 1990 și organizarea alegerilor parlamentare anticipate în februarie 1994. Asta, deși termenul de ”autodizovare” poate fi considerat mai degrabă un termen politic decât juridic, deoarece o asemenea instituție de drept constituțional nu exista în acel moment în legislația constituțională.

[1] Radu MOLDOVANU, doctorand, Școala Doctorală Științe Juridice, Universitatea de Stat din Moldova, ORCID ID: 0000-0002-1843-1672, E-mail: radumoldovanu84@yahoo.com

Prevederile constituționale la nivel european în materie de autodizolvare a Parlamentului

Referitor la reglementările constituționale la nivel european în materie de autodizolvare a Parlamentului, în statele care dispun de un asemenea mecanism, există unele diferențe legate de cerințe privind tipul de majoritate necesară pentru a fi pus în aplicare.

Astfel, în unle state Parlamentul poate fi dizolvat prin majorități simple, iar în alte state acest proces poate fi declanșat în baza unor majorități calificate de două treimi sau chiar de trei cincimi.

Un exemplu relevant este cel al Macedoniei. În conformitate cu art.63 din Constituție, dizolvarea Parlamentului (Adunarea Macedoneană) are loc prin votul majorității deputaților. [1]

Un alt exemplu similar este cel al Croației, unde conform Constituției, *Capitolul IV Organizarea guvernământului Secțiunea 1: Parlamentul croat*, art. 78 prevede că ” *Parlamentul croat poate fi dizolvat în vederea organizării de alegeri anticipate dacă acest lucru este decis de majoritatea membrilor săi. Conform articolului 104 Președintele Republicii poate dizolva Parlamentul croat*.” [2]

Prevederi asemănătoare se regăsesc în Constituția Republicii Austria la Capitolul II, *Legislaţia federală Secţiunea A*: *Consiliul Naţional*, care conform art.24 din Constituție exercită puterea legislativă în Austria împreună cu Consiliul Federal. [3]

Astfel, art.29 din Constituție prevede următoarele:

” Alin 2. Înainte de expirarea unui mandat legislativ, Consiliul Naţional poate vota dizolvarea sa în baza unei legi ordinare.

3. După o dizolvare în conformitate cu alineatul 2 de mai sus, precum şi după expirarea perioadei pentru care a fost ales Consiliul Naţional, mandatul legislativ durează până la data la care se întruneşte Consiliul Naţional nou-ales.”

Spre deosebire de exemplelele de mai sus unde este necesară o majoritate simplă, în cazul Poloniei situația este una diferită. Astfel, în conformitate cu prevederile art.98 (alin.3): ”Seimul Poloniei (Camera inferioară a Parlamentului) își poate scurta mandatul printr-o hotărâre adoptată cu o majoritate de cel puțin două treimi din voturile numărului statutar al deputaților. Orice scurtare a mandatului Sejmului va însemna simultan o scurtare a mandatului Senatului.” [4]

O situație similară se regăsește și în Constituția Kosovo, unde este nevoie de o majoritate de două treimi din voturile deputaților pentru a dizolva instituția legislativă. [5]

În cazul Ciprului, deși este suficientă majoritatea absolută a deputaților, prevederile constituționale impun și proporția de voturi din partea reprezentanților aleși de comunitatea turcă. [6]

În acest sens, Partea a IV-a Camera Reprezentanţilor, art.67 din Constituție conține următoarele prevederi:

”1. Camera Reprezentanților se poate autodizolva doar prin hotărâre proprie, adoptată cu o majoritate absolută, inclusiv cel puțin o treime din reprezentanții aleși de comunitatea turcă.

2. Orice astfel de hotărâre, fără a aduce atingere oricăror dispoziții din alineatul 1 al articolului 65 și alineatul 1 al articolului 66, va prevedea data la care se vor desfășura alegerile generale, care nu poate f stabilită mai devreme de 30 de zile și nu poate depăși 40 de zile de la data respectivei decizii, precum și data primei ședințe a Camerei nou-alese, care nu va poate depăși 15 zile de la respectivele alegeri generale, și până la acea dată Camera în funcție va continua să își exercite mandatul.

3. Fără a aduce atingere oricăror dispoziții din alineatul 1 al articolului 65, mandatul Camerei Reprezentanților ce urmează a fi aleasă după dizolvare se va exercita pe perioada de mandat rămasă a Camerei dizolvate. În cazul dizolvării în ultimul an din mandatul de cinci ani, vor avea loc alegeri generale pentru Camera Reprezentanților atât pentru perioada de mandat rămasă a Camerei dizolvate, în care orice sesiune a Camerei nou-alese va fi considerată o sesiune extraordinară, cât și pentru următorul mandat de cinci ani.”

În cazul Lituaniei, conform art.58 din Constituție alegerile parlamentare anticipate pot fi declanșate prin votul Parlamentului, fiind necesare cel puțin 3/5 din voturile deputaților. [7]

Astfel, art. 58 (1) prevede următoarele: ”*Alegerile anticipate pentru Parlament pot avea loc în baza unei decizii a Parlamentului, adoptate cu o majoritate de cel puțin trei cincimi din voturile membrilor Parlamentului.*

(2). Alegerile anticipate pentru Parlament pot fi, de asemenea, declanşate de Preşedintele Republicii:

1. în cazul în care Parlamentul nu adoptă o decizie cu privire la un nou program al Guvernului în termen de 30 de zile de la prezentarea acestuia sau în cazul în care Parlamentul respinge de două ori consecutiv programul înaintat de Guvern, în termen de 60 de zile de la prima prezentare a acestuia;

2. la propunerea Guvernului, în cazul în care Parlamentul dă Guvernului un vot de neîncredere.

3. Preşedintele Republicii nu poate declanşa organizarea de alegeri anticipate pentru Parlament în ultimele şase luni ale mandatului său de Preşedinte al Republicii şi nici în cazul în care nu au trecut minimum şase luni de la ultimele alegeri anticipate pentru Parlament.

4. Data alegerilor pentru noul Parlament se va stabili prin rezoluția Parlamentului sau prin actul emis de Preşedintele Republicii cu privire la organizarea de alegeri anticipate pentru Parlament. Alegerile pentru noul Parlament vor avea loc în termen de trei luni de la adoptarea deciziilor privind organizarea de alegeri anticipate.”

Din exemplele prezentate, se constată unele particularități ale instituției autodizolvării Parlamentului. În pofida unor deosebiri legate de majoritatea necesară pen-

tru a declanșa acest proces, mecanismul este aproape identic în statele menționate, condiția obligatorie fiind votul în Parlament. Spre deosebire de instituția dizolvării Parlamentului de către șeful statului, care este una complexă, fiind necesare parcurgerea unor etape foarte stricte, autodizolvarea nu necesită parcurgerea unor etape sau existența unor condiții clare. Este suficientă doar voința majorităților parlamentare pentru a-și scurta propriul mandat și de a provoca alegeri anticipate.

Experiența Republicii Moldova în materie de autodizolvare a Parlamentului. Aspecte politice, legislative și instituționale

În ceea ce privește experiența Republicii Moldova din anul 1993, trebuie de menționat că autodizolvarea Parlamentului ales în 1990 a fost rezultatul mai multor factori de ordin politic și chiar geopolitic. Printre cauzele care au dus la decizia din 1993 se numără, în primul rând, lipsa consensului cu privire la ratificarea tratatului cu CSI, care a fost semnat în 1991, momentul culminant al căruia a fost neacumularea voturilor necesare în Parlament pentru ratificare în data de 4 august 1993. Un alt moment a fost lipsa consensului cu privire la adoptarea Constituției; poziții diametral opuse cu privire la acordarea statutului Găgăuziei, etc. Toate aceste elemente au fost suprapuse peste reconfigurarea majorităților parlamentare, care erau diferite în raport cu rezultatele alegerilor din 1990. În consecință, s-a produs adâncirea confruntării politice din interiorul Parlamentului, care a dus la o paralizie politică și instituțională. În acel context, s-a ajuns la situația când a fost luată decizia de a încheia activitatea Parlamentului și de a organiza alegeri parlamentare anticipate.

În rezultat, după multiple crize politice, Parlamentul a adoptat o serie de legi și acte, care au creat premisele, atât pentru dizolvarea instituției legislative, cât și pentru pregătirea unei reforme electorale de proporții. Prevederile de bază care urmează a fi expuse mai jos au fost preluate din publicația periodică ”Moldova Suverană” din 14 octombrie 1993. [8]

Astfel, în data de 12 octombrie 1993 legislativul a adoptat următoarea Hotărâre a Parlamentului Republicii Moldova nr.1608 privind alegerile anticipate în Parlament, care prevedea următoarele:

”*Pornind de la necesitatea urgentării reformelor social-economice, dezvoltării democrației și pluralismului politic, conștient de imperativul creării unui Parlament profesionist pe bază de pluripartidism, Parlamentul Republicii Moldova adoptă prezenta hotărâre. Art.1- Efectuarea pe data de 27 februarie 1994 a alegerilor anticipate în Parlament în baza noii legi privind alegerea Parlamentului. Art 2- Împuternicirile Parlamentului de legislatura a doisprezecea expiră la data alegerilor. Art.3- Prezidiul Parlamentului își va exercita funcțiile până la prima ședință a noului Parlament. Art.4- Prezenta Hotărâre intră în vigoare la data semnării*.”

Această Hotărâre a fost adoptată cu 181 de voturi ”pro”, 4 ”împotrivă” și 9 abțineri. După cum se observă în acest proiect, legiuitorul nu utilizează noțiunea

de ”*dizolvare a Parlamentului*”, elementul de bază al hotărârii fiind stabilirea datei alegerilor și constatarea expirării împuternicirilor Parlamentului.

Totodată, Parlamentul nu s-a limitat doar la aspecte legate de dizolvarea proprie ci a adoptat mai multe acte legislative și normative, care au creat condițiile necesare pentru organizarea alegerilor parlamentare din 1994.

În rezultat, au fost operate și modificări constituționale referitor la alegerile parlamentare.

Legea privind alegerea Parlamentului a fost aprobată la 14 octombrie 1993. Elementul fundamental al acestei legi a fost instituționalizarea sistemului pluripartidist și a sistemului de reprezentare proporțională. Această lege, era în esență similară unui Cod electoral, care fixa toate aspectele necesare privind procesul electoral: consacrarea dreptului de a alege și de a fi ales; înființarea circumscripțiilor electorale, divizarea secțiilor de votare, aspecte legate de listele electorale, depunerea candidaturilor, buletinul de vot, modalitatea de desfășurare a campaniei electorale, constatatrea rezultatelor votării precum și răspunderea pentru acțiuni ilicite în efectuarea alegerilor.

Elementul fundamental al acestei legi viza înființarea Comisiei Electorale Centrale, ca una din instituțiile de bază ale democrației electorale și a statului de drept, precum și a comisiei electorale de circumscripție și comisiile electorale (art. 9). Înființarea CEC prevedea și alocarea de resurse pentru organizarea activității, sediu și alte elemente logistice. (Capitolul XIII, Dispoziții finale, art.74, alin.1).

Conform art 10, alin 1,”*Comisia Electorală se constituie în termen de 10 zile de la stabilirea datei alegerilor din 5 judecători ai Curții Supreme de Justiție și din câte un reprezentant din partea fiecărui partid, fiecărei organizații social-politice și fiecărui bloc electoral, care va participa la alegeri, dar nu mai puțin de 16 persoane*”.

Hotărârea pentru modul de punere în aplicare a Legii privind alegerea Parlamentului din 19 octombrie 1993 a prevăzut mai multe elemente concrete de desfășurare a alegerilor parlamentare: înființarea ueni singure circumscripții electorale, care cuprinde întreg teritoriul Republicii Moldova; acordarea candidaților pentru alegeri salarii medii lunare de la bugetul de stat; aspecte legate de implicarea comitetelor executive raionale și primăriile localităților în procesul electoral; degrevarea judecătorilor, care sunt membri ai CEC pe întreaga perioadă a alegerilor; aspecte privind subvenționarea campaniei electorale din partea statului, etc precum și abrogarea Legii nr.3618-XI din 23 noiembrie 1989 cu privire la alegerile de deputați ai poporului RSS Moldovenești.

Legea cu privire la modificarea și completarea Legii privind partidele și alte organizații social-politice din 19 octombrie 1993 a prevăzut unele aspecte privind interdicția partidelor și altor organizații social-politice de a fi finanțate și a transmiterii către acestea a anumitor bunuri de către mai multe entități care au fost enumerate în lege, precum și reglementarea unor aspecte privind finanțarea partidelor și modalitatea de utilizare a resurselor financiare de către acestea.

Un alt moment important a fost Hotărârea Comisie Electorale Centrale din 16 noiembrie 1993 Cu privire la stabilirea numărului de mandate pentru alegerea Parlamentului Republicii Moldova. Pornind de la invocarea numărului populației din 1 ianuarie 1993 și conform prevederilor art.6 (3), CEC a stabilit numărul mandatelor pentru alegerea Parlamentului de 104.

În concluzie, putem spune că deciziile luate în 1993 au condus la stabilirea și instituționalizarea sistemului pluripartidist și a sistemului de reprezentare proporțională, iar Parlamentul ales în februarie 1994 a adoptat Constituția și a continuat reforma statului de drept. Pe de altă parte, legiutorul din 1994 a preferat să nu reglementeze la nivelul Constituției instituția autodizolvării Parlamentului, iar precedentul din 12 octombrie 1993 nu a mai putut fi aplicat ulterior.

Jurisprudența constituțională a Republicii Moldova privind instituția autodizolvării Parlamentului

Chiar dacă instituția autodizolvării Parlamentului nu a fost prevăzută în Constituția Republicii Moldova adoptată în anul 1994, cu toate acestea în jurisprudența Curții Constituționale a Republicii Moldova a existat o Hotărâre de interpretare a instituției autodizolvării și o decizie de inadmisibilitate, care au vizat ambele examinarea aplicării acestei instituții de drept constituțional.

Prima intervenție s-a realizat prin Hotărîrea Curţii Constituţionale nr. 31 din 10 noiembrie 1997 cu privire la interpretarea art. 61 alin. (2) şi (3), art. 63 alin. (1), (2) şi (3), art. III din Titlul VII "Dispoziţii finale şi tranzitorii"din Constituţia Republicii Moldova. [9] Temei pentru examinarea acestei hotărâri au fost sesizările deputatului Vladimir Solonari din 2 iunie 1997 şi 17 septembrie 1997 privind "*dreptul Parlamentului de a se autodizolva, data de la care începe durata mandatului Parlamentului, precum şi despre volumul împuternicirilor Parlamentului de legislatura precedentă, pînă la convocarea Parlamentului nou ales*".

Examinând sesizarea deputatului, Curtea Constituţională a reiterat că în art. 85 " *Constituţia prevede în mod expres şi exhaustiv cazurile şi temeiurile pentru care Parlamentul poate fi dizolvat înaintea expirării mandatului său. Norma respectivă constituie o expresie a principiului stabilit în art. 6 din Constituţie privind separaţia şi colaborarea puterilor în stat, adică al contrabalanţei, prin care se rezolvă un diferend dintre puterea legislativă şi puterea executivă privind prerogativele constituţionale*."

La fel ca și în redacția actuală a Constituției, art.85 prevedea și în anul 1997 două situații în care Parlamentul putea fi dizolvat înainte de expirarea duratei mandatului: imposibilitatea formării Guvernului și blocarea procedurii de adoptare a legilor timp de 3 luni.

Pornind de la acest articol, Curtea a accentuat faptul că" ... *autodizolvarea Parlamentului înainte de expirarea mandatului nu este posibilă, decît în cazul în care*

fiecare deputat şi candidat supleant pe lista partidelor şi blocurilor electorale ce au participat la alegeri depun personal cereri de demisie, ceea ce ar conduce, de fapt, la lipsa cvorului necesar pentru adoptarea legilor. În cazul blocării procesului legislativ intervine, însă, situaţia prevăzută în mod expres de art. 85 din Constituţie, cînd Parlamentul poate fi dizolvat din iniţiativa Preşedintelui Republicii Moldova."

Astfel, după cum reiese din Hotărârea Curții, în lipsa reglementărilor constituționale privind autodizolvarea, orice scurtare a mandatului poate fi realizată exclusiv în conformitate cu art. 85. Totodată, Curtea descrie o modalitate indirectă de autodizolvare, cum ar fi demisia deputaților și supleanților, care ar produce o lipsă de cvorum, iar în consecință incapacitatea de afoptare a legilor, care ar duce la dizolvare conform art.85.

A doua intervenție a Curții Constituționale la acest subiect s-a materializat prin Decizia de inadmisibilitate a sesizării nr. 226b/2020 privind interpretarea articolelor 2 alin. (1), 60 alineatul (1), 61 alineatele (1) și (2) și 66 litera a) din Constituție (autodizolvarea Parlamentului) din 18 ianuarie 2021.[10]

Temei pentru Decizie s-a aflat sesizarea depusă la Curtea Constituțională pe 31 decembrie 2020 de către deputații Mihail Popșoi, Dan Perciun și Virgiliu Pâslariuc, deputați în Parlamentul Republicii Moldova, care îi solicită Curții Constituționale să explice, prin interpretarea articolelor 2 alin. (1), 60 alineatul (1), 61 alineatele (1) și (2) și 66 litera a) din Constituție, dacă Parlamentul are posibilitatea de a se autodizolva prin adoptarea unei hotărâri cu o majoritate calificată (de două treimi) de voturi ale deputaților.

Autorii sesizării în calitate de argumente principale au invocat teza că autodizolvarea Parlamentului nu este interzisă de Constituție, făcând referire la Hotărîrea Curţii Constituţionale nr. 31 din 10 noiembrie 1997. De asemenea, a fost formulată ideea că "*Parlamentul poate interveni prin adoptarea de acte legislative oriunde o consideră necesar, cu condiția ca acest lucru să nu contravină Constituției. Majoritatea calificată de două treimi ar fi o garanție a consensului larg vizând chestiunea dizolvării Parlamentului. De vreme ce Parlamentul poate modifica cu două treimi de voturi orice prevedere din Constituție, cu excepția celor care depășesc limitele revizuirii constituționale, pare firesc ca aceeași majoritate calificată să poată decide și dizolvarea Parlamentului.*"

Curtea a invocat în Decizia de inadmisibilitate faptul că Hotărârea nr. 31 din 10 noiembrie 1997 oferă un răspuns pentru problema de drept a acestei sesizări, făcând trimitere la art.85 din Constituție, care stabilește situațiile când Parlamentul poate fi dizolvat.

De asemenea, Curtea s-a referit la propria competență menționând că nu poate proceda la interpretarea unor articole din Constituție atunci când Constituția conține, într-un alt articol, răspunsul la problema ridicată într-o sesizare sau când există o hotărâre a sa care clarifică subiectul. Totodată, ca răspuns la invocarea instituției autodizolvării de către alte state din partea autorilor sesizării, Curtea a menționat că

trimiterea la experiența altor state este irelevantă, deoarece în constituțiile acestora este reglementat expres procedura de autodizolvare a Parlamentului.

Suplimentar la considerentele invocate, Curtea a reiterat condițiile în care Parlamentul poate fi dizolvat: ” pct. *21. Curtea reține că articolul 85 din Constituție reglementează explicit dizolvarea ca sancțiune pentru un Parlament inactiv, sub aspectulimposibilității formării Guvernului și sub aspectul blocării procedurii de adoptare a legilor timp de 3 luni. Dizolvarea poate opera doar dacă inactivitatea îi este imputabilă Parlamentului, nu și dacă îi este imputabilă altor autorități publice și actori politici (*e.g. *lipsa desemnării unui candidat la funcția de Prim-ministru de către Președintele Republicii, omisiunea candidatului la funcția de Prim-ministru de a cere votul de încredere al Parlamentului asupra programului de activitate și întregii liste a Guvernului, omisiunea Președintelui Republicii de a promulga legile votate de Parlament).”*

Relevanța instituției autodizolvării Parlamentului pentru sistemul constituțional al Republicii Moldova

Instituția autodizolvării Parlamentului trebuie privită ca unul din mecanismele, care pot, în situații de criză, contribui la deblocarea crizelor constituționale și soluționarea conflictelor juridice de natură constituțională prin recurgerea la alegeri parlamentare anticipate. Dat fiind că există riscul constant ca iarăși să se manifeste paralizia constituțională în rezultatul conflictului dintre ramurile puterii în stat, existența unei asemenea instituții ar putea reprezenta un mecanism suplimentar care oferă posibilitatea de a depăși o criză constituțională. Totodată, cunoscând cultura politică joasă a clasei politice autohtone, există riscul că această instituție să reprezinte un instrument prin care să fie provocată instabilitatea constituțională, care ar putea genera mai multe crize constituționale și politice. Analizând avantajele și riscurile, este necesar de stabilit un mecanism constituțional, care să asigure un minim echilibru. În cazul în care va fi necesară o majoritate calificate de două treimi sau chiar de trei cincimi pentru a declanșa autodizolvarea Parlamentului, există riscul ca această instituție să fie una imposibil de aplicat în situații de blocaje constituționale. Pe de altă parte, dacă va fi prevăzută cerința unei majorități simple, există riscul ca această instituție să fie aplicată prea des, în calitate de metodă politică prin care să fie declanșate cu ușurință alegeri anticipate strict conform unor interese politico-electorale de moment și nu ca un instrument de rezolvare a conflictelor juridice de natură constituțională.

Un alt avantaj constă în faptul că această atribuție ar putea contribui la creșterea puterii legislativului și a responsabilității de a lua decizii de sinestătător și de a nu fi impuse asemenea decizii prin voința politică a altor instituții.

În baza celor expuse, analizând experiența mai multor state europene, dar și practica constituțională a Republicii Moldova, instituția autodizolvării ar putea de-

veni un mecanism util, care poate fi aplicat în situații extreme. Din această perspectivă, este necesară o prevedere expresă în Constituție.

Totodată, pentru a face această decizie legitimă și credibilă, care nu ar putea fi exploatată în manieră politicianistă, se recomandă stabilirea cerinței de a avea o majoritate calificată de două treimi după modelul Poloniei, Kosovo, ceea ce ar reprezenta o garanție că există un consens larg privind chestiunea autodizolvării Parlamentului.

Referințe bibliografice:

1. https://constitutii.files.wordpress.com/2013/01/mk014en.pdf
2. https://constitutii.files.wordpress.com/2013/02/croatia.pdf
3. https://constitutii.files.wordpress.com/2013/02/austria.pdf
4. https://constitutii.files.wordpress.com/2013/01/polonia.pdf
5. https://www.idea.int/sites/default/files/publications/dissolution-of-parliament-primer.pdf
6. https://constitutii.files.wordpress.com/2013/02/cipru.pdf
7. https://constitutii.files.wordpress.com/2013/01/lituania.pdf
8. Ziarul ”Moldova Suverană”, 14.10.1993
9. https://www.constcourt.md/ccdocview.php?tip=hotariri&docid=370&l=ro
10. https://www.constcourt.md/ccdocview.php?tip=decizii&docid=920&l=ro